

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrlet 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kmetijske zadruge.

Vshodni ali panonski, to so večinoma štajarski Slovenci imajo v večji meri, ko njih zapadni bratje na Kranjskem, Primorskem in Koroškem od Pliberka ravzgor tri lepe lastnosti, in te so solidarnost, značajnost in odvažnost. Solidarnost pomeni složno postopanje, da so edini in vkup držijo pri volitvah in pri ustanovi obče-koristnih naprav, imajo razum in čut za celokupnost. Značajnost pomeni, da se tega držijo, kar so za dobro spoznali ter se k nasprotnemu ne dajo pregovoriti, ne podkupiti. Odvažnost pa pomeni možatost in odločnost, da pri svojih sklepih ostanejo in jih tudi do konca izpeljejo. Te tri čednosti so Štajarci pokazali pri mnogih soglasnih volitvah ter pri ustanovi posojilnic, bralnih društev itd. Zato pa priporočamo danes našim ožjim rojakom novo napravo, namreč snovanje kmetijskih zadrug.

O teh zadrugah se je v zadnjem času mnopo pisalo in govorilo. Že prejšnji poljedelski minister, grof Falkenhayn, je izdelal postavni načrt o kmetijskih zadrugah in rentnih domovih ter ga predložil državnemu zboru. Toda za kmečke potrebe naš državni zbor nikoli nima časa, zato se je ta postavni načrt dolgo časa valjal v prahu državnozbornske omare, nazadnje ga je pa vlada umaknila, minister grof Falkenhayn pa je kmalu potem odstopil.

Novi poljedelski minister, grof Ledebur, je Falkenhaynov načrt nekoliko predelal in ga spet predložil državnemu zboru. Kdaj bo ta kaj časa našel, da to zadevo v pretres vzame, je še čisto negotovo, izkušnja pa nas uči, da mnogi nekmečki poslanci čas rajši trajijo s praznimi prepiri tako, da potrebe ljudstva nikoli ne pridejo na vrsto. Zato se na državni zbor ne smemo veliko zanašati, morda bo preteklo še več let, in ta zadeva še ne pride na vrsto, med tem pa utegnemo dobiti spet nove ministre, ki si bodo stvar premislili in predlog spet umaknili ali pa tako predelali, da ne bo več za rabo.

Najbolj gotova pomoč je tista, če si človek sam pomaga. Tako moramo storiti tudi s kmetijskimi zadrugami, sami si jih moramo ustanoviti. Kranjski bratje so nas Štajarce v tem že prehiteli: v Dobrepoljah na Dolenjskem se je ustanovila prva slovenska kmetijska zadruga. Ali je njena notranja uprava dobra in v potrebam primerna ali ne, o tem naj sodijo izkušeni možje, poslednjo sodbo bo pa povedala večletna izkušnja, kajti še le v teku časa se bodo pokazale pomanjkljivosti, ki se morajo potem popraviti.

Za sedaj, ko je stvar še le v razgovoru, pripisujejo se takim zadrugam sledeče naloge: 1. One naj za celi okraj, ki je k zadrugi pristopil, kmetijske pridelke skupno prodajajo. S tem se ima doseči, da se za pridelke več

skupi. Posamičen kmet, ki je v denarni stiski, prodá včasih svoje pridelke pod ceno. Ako bi jih pa zadrugi v prodajo izročil, tista bi blaga ne dala za slepo ceno, kolikor jej ravno kak prekupec ponuja, ona bi blago toliko časa nazaj držala v svojih shrambah, da se jej zanj ponudi poštena cena. V ta namen bi morale zadruge imeti svoje shrambe in skladišča za vino, žito, krompir in druge pridelke.

Ker bi pa reven kmet težko čakal na denar do tistega časa, da zadruga njegovo blago prodá, zato bi moralo tako upeljano biti, da bi mu zadruga precej nekaj denarja na račun dala, kakor hitro blago pripelje. V zadrugi blagajnici bi moralo torej vedno precej denarja pripravljenega biti, posebno jeseni. To bi se lahko tudi tako oskrbelo, da bi bila zadruga v zvezi s svojo lastno, ali pa kako drugo, premožnejšo posojilnico, kjer bi lahko vsak hip par tisočakov dobila.

Skupna prodaja bi se posebno dobro ponesla pri vojaških dobavah. Vojaška uprava ne trga pri ceni in plača precej v gotovini, vzame pa mnogo na enkrat. Pa kaj pomaga malemu kmetu, če vojaško oskrbnitvo v časnikih naznani, da potrebuje toliko sto centov sena, ali ovsa, ali rži, ko pa majhen posestnik ne more toliko vkup spraviti, po drobnem pa ne kupujejo. Tako se zgodi, da oskrbujejo vojake večji del bogati judovski prekupci ter se mastijo z lepim dobičkom, ker so blago od kmetov po nizki ceni nakupili. Če bomo pa kmetijske zadruge imeli, tiste bodo že zamogle take vojaške dobave prevzeti in izvršiti, če bi ena ne premogla, se pa dve ali tri v ta namen zvežejo.

V vinskih krajih bi zamogle zadruge tako obrniti, da bi za svoje vino več skupile. Zdaj mora kmet svoj vinski pridelek dober kup dati vinskemu trgovcu; tisti ga rad nekoliko pokvari ali zmeša in z lepim dobičkom prodaja krčmarjem; gostilničarji morajo pa tudi od dobička živeti; kajti od zgube nobeden ne živi. Tako pride, da je vino v gostilnici drago in slabo, čeravno je kmet dobro vino in po nizki ceni iz rok dal. Ko bi pa zadruga kakega vinorodnega kraja v kakem večjem mestu svojo hišo kupila in v njej gostilnico ali vsaj vinotoč priredila, dajala bi dobro, nepopačeno vino lahko ceneje, ko druge gostilnice, pa bi za vino še več skupila, kakor zdaj posamični kmetje zanj dobijo. Tako bi bilo pomagano kmetom, pa tudi meščanom, ki bi boljše vino ceneje pili, kakor zdaj, ko morajo dostikrat slabo, pokvarjeno vino drago plačati.

Kmetijske zadruge pa bi morale tudi take reči, ki jih kmetje rabijo in kupujejo, skupno kupovati in svojim kmetom brez dobička prodajati, na primer kavo, sladkor, spirit, železno in leseno orodje itd. Marsikje bi potrebovali kmetijskih strojev; pa za enega je tak stroj predrag, da bi jih pa več vkup stopilo in si ga naročilo, v to se spet ne morejo zediniti, ker se potem ne vé,

čegav da je prav za prav. Ko bi pa zadruga take stroje na svoj račun kupila in jih v posamične vasi razdelila, bili bi sicer njena lastnina, rabili bi jih pa vendar le kmetje. Brano za travnike ali stiskalnico (prešo) za sadje ni treba, da bi vsak kmet svojo imel, za celo vas, če ni prevelika, zadostuje ena sama, danes jo rabi ta, jutri drugi sosed. Tudi mlatilnica, slamoreznica in marsikateri drugi stroj lahko služi trem, štirim posestnikom. Tako bi se kmetom delo olajšalo in skrajšalo, in če bi jim vsled tega kaj prostega časa ostalo, bodo že znali tistega na koristen način porabiti.

Kadar bodo kmetovalci s pomočjo svojih zadrug svoje pridelke sami prodajali in svoje potrebščine sami naročali in kupovali, tedaj bodo rešeni tistih mestnih in trških nemškutarsko-liberalnih prekupecev in kramarjev, ki si s slovenskimi groši svoje žepe krpajo, v zahvalo pa Slovence zasramujejo in zatirajo. Tisti dobiček, ki ga zdaj ti možiceljni imajo tako pri kupovanju kmetijskih pridelkov, kakor pri prodaji tujih izdelkov, bode potem kmetom ostal, prekupcem pa ostane cesta odprta v Bismarkovino, kamor jih srce vleče.

Zadruga bi morale svojim članom, to je, sosedom svojega okraja, v vseh rečeh kot varhinje in pomočnice na strani stati. Skrbeti imajo za cena posojila. V krajih, kjer so hiše raztresene, da se ni bati velike škode na enkrat, lahko napravijo lastno zavarovalnico zoper požar. Če bi imel kak posestnik na kant priti, naj mu seže zadruga pod pazduho, ako je le še kaj rešitve. Ako pa ni pomoči, naj zadruga skrbi, da kupi posestvo kak domačin in kmet, ne pa kak tujec ali mestni škric, ki bi se hotel le z lovom kratkočasiti in s svojimi gozdarji sosedo trpinčiti in v denarne globe spravljati.

4. Želeti bi tudi bilo, ko bi zadruga kmeta rešile nepotrebnih in dragih pravn. Manjše pravde naj bi razsojeval zadružni odbor brezplačno, nepotrebne naj bi zabraniti skušal, pri velikih pravnah pa naj bi sosedom kot varuh in svetovalec na strani stal.

Kakor potrebe nanesejo, bodo morale zadruga prevzeti še marsikatero drugo opravilo svojemu okraju v korist; kaj in kako, to bodo pokazale se le izkušnje. Začnimo le enkrat in ustanovimo več takih zadrug; po slovenskem pregovoru, da »delo človeka uči«, se bo kmalo pokazalo, kako jih bo treba urediti in preosnoviti, da bo za naše razmere najbolj pripravno. F.

Cerkvene zadeve.

Dve svečanosti pri Sv. Štefanu.

Letošnji praznik oznanjenja Marije Device je bil za župnijo Sv. Štefana posebno vesel zaradi dveh izvanrednih cerkvenih svečanostij. Prva je bila slovesno blagoslovljenje novega križevega pota. Naša župnijska cerkev je spremenila stari, nepravilno slikani, pa tudi nepravilno blagoslovljeni križev pot z novim, katerega je daroval občespoštovani Jurij Pevec. Blagi mož si s tem ni le postavil trajnega spomina pri svojih rojakih, ampak zagotovil si je plačilo tudi pri Očetu nebeškem.

Krasne podobe na platnu je slikal po Führichu akademični slikar gospod Ivan Gosar v Celju. To njegovo ne predrago cerkveno delo je prvo, katerega je do naš slovenski umetnik izvršil na Štajarskem, odkar je dospel k nam iz Gorice. Nič manj hvalevredno in po ceni je priredil trpeče hrastove, deloma pozlačene okvire za križev pot znani podobar in pozlatar g. Anton Pavlič na Bučah.

Na praznik oznanjenja M. D. so blagoslovili velč.

o. Gregor, duhovni svetovalec iz kapucinskega samostana v Celju, novi križev pot. Kako ganljiva je bila ta cerkvena svečanost! Že okoli 9. ure se je zbrala od blizu in daleč ogromna množica vernega ljudstva. Ob 1/2 10. se je pomikala iz župnijske cerkve dolga procesija proti vaški kapelici, kjer so bile shranjene podobe križevega pota. Pred duhovniki je šla dolga vrsta ovenčanih, deloma belo oblečenih šolarskih deklic, imajočih bele sveče v rokah. Med molitvijo sv. roženvenca in milim petjem dospemo do kapelice. Tu vzdigne 14 krepkih mladeničev novi križev pot in ga nesejo v procesiji. Križev pot se razpostavi potem pred velikim oltarjem, in zdaj se prične slovesna služba božja.

O. Gregor stoji na leco, ter oznanjujejo zvesto poslušajoči množici božjo besedo. Po kratkem uvodu o današnji svečanosti nam razložijo obilne koristi premišljevanja Jezusovega trpljenja in njegove grenke smrti, ter nas podučijo, kako se moremo udeležiti obilnih odpuštkov pri obiskovanju sv. križevega pota. Večkratno ihtenje pobožnih poslušalcev je dokaj pričalo, da je seme jedrnatih božje besede padalo na rodovitna srca.

Nato so blagoslovili pred velikim oltarjem vse podobe križevega pota skupaj, potem pa še vsako podobo posebej na dotičnem mestu, kjer je bila na steno obešena. Težko kedaj smo s toliko srčno pobožnostjo premišljevali sv. križev pot, kakor takrat pred vsako podobo, ko je dospela na svoje stalno mesto. Po blagoslovljenju pa so imeli Gregor slovesno sv. mašo, pri kateri sta stregla čč. gg. župnika iz Slivnice in Žusma. Tema, kakor čč. gg. župnikoma iz Zibike in Ponikve, bodi izrečena tu srčna zahvala, da so s svojo navzočnostjo povikšali našo cerkveno svečanost. (Konec prih.)

Salezijanski sotrudniki.

Salezijanski sotrudniki ali sodelavci, pobožna družba ali nekaka bratovščina, so poklicani, da pouspešujejo don Boskova dela. Ti so sploh dobri kristijani obeh spolov, vsakega stanu, kateri v krogu svoje družine živeti in sredi sveta duh »pobožne družbe salezijanske« ohranijo, ter ji z moraličnimi in fizičnimi pripomočki pomagajo, da dosega svoj glavni namen, nāmreč, krščansko vzgojo uboge in zapuščene mladine. Don Bosko je društvo za duhovne in neduhovne, kateri so mu mogli že v začetku veliko pomagati, zato ustanovil, da bi pomnožil število tistih, ki mu morejo pomagati, da bi okrožje njih delavnosti razširil in blagor duš pospešil. Izdal je malo postavo, katero je bil predložil sv. očetu Piju IX., ki so jo z dekretom dne 9. maja 1876 potrdili ter novemu društvu podarili mnogo duhovnih milostij in veliko odpuštkov. Pij IX. so celo hoteli, da se piše njihovo ime na čelu kazala sodelavcev, spodbujevali so kardinale in škofe, naj se zapišejo in v zaupnem govoru so rekli nekoč: »Salezijanski sodelavci so odločeni veliko dovrševati v cerkvi in družbenem življenju. Njih delovanje meri zlasti na izobrazbo in podporo mladini, s časom jih bodo visoko cenili, in jaz menim, da ne bom videl samo družin, ampak cele vasi in mesta, ki se bodo pridružili temu društvu. Zato tako zelo ljubim njegove sodelavce in jim vedno zadovoljnost rad skazujem.«

In Leon XIII, brž ko so bili povzdignjeni na prestol, blagovolili so salezijanski sodelavec postati, kakor so bili Pij IX., in rekli so: »Jaz nočem biti samo kot sotrudnik zapisan, temuč hočem biti res prvi delavec.« Nekoč so rekli don Bosku: »Kolikokrat govorite s sotrudniki, jim recite, da jih prav iz srca blagoslavljam, kajti njih delovanje je, mladino pogube reševati, in samo enega mišljenja morajo vsi biti, nji pomagati, da se v duhu svetega Frančiška Salezija vse dobro pouspešuje.« — Tudi don Bosko, ki je s svojim bistrim

očesom pregledal človeško revščino in tudi prihodnost, je videl v ustanovitvi družbe salezijanskih sodelavcev delo za ohranjenje in obnovitev družbe, katero (delo) se bode razširilo po vsem svetu.

Imel je tudi navado reči: Če bodo škofje in duhovniki spoznali, kako mogočno pomoč morejo imeti pri vsakem dobrem in velikem delu po tej družbi salezijanskih sodelavcev, se bodo potrudili jo v svojih škofijah in župnijah ustanoviti. Prišel bode čas, ko bode dober katolik in salezijanski sotrudnik istega pomena.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Mariborska posojilnica.

V letu 1895. je pristopilo posojilnici 159 novih društvenikov, izstopilo pa 83. Vsed tega je naraslo število društvenikov na 2397, kateri imajo 130 glavnih deležev v znesku 13.000 fl. in 3896 upravnih deležev v znesku 38.960 fl., skupaj 51.960 fl. Prošenj za posojila se je vložilo med letom 549 in 354 prošnjam se je ugodilo. Skupaj se je izposodilo 1895. leta 212.730 fl. 63 kr. in vrnilo na posojila 188.355 fl. 50 kr. Stanje posojil se je torej zvišalo za 24.375 fl. 13 kr. in znaša koncem leta 639.250 fl. 15 kr.

Izmed vseh posojil jih je 1938 v skupnem znesku 408.368 fl. 58 kr. na osebni kredit pod poroštvom, ki so se obrestovala po 6% na leto. Posojil na osebni kredit, katera pa so se zaradi varnosti porokov tudi še pri posestvih, dolžnikov — vendar pa ne pod strogo popilarno varnostjo vknjižila, bilo je 134 v skupnem znesku 104.705 fl. 62 kr. Ta posojila so se obrestovala z 5½% na leto. Hipotekarnih in drugih posojil proti zastavi in 5% obrestim, in posojil drugim denarstvenim zavodom, šolskim svetom in občinam, katera so se tudi obrestovala po 5%, bilo je 145 v skupnem znesku 120.175 fl. 95 kr.

Iz čistega dobička v znesku 9717 fl. 90 kr. se izplača po sklepu občnega zbora z dne 23. svečana t. l. zadružnikom na njih deleže 5% dividenda. Znesek 3887 fl. 16 kr. se je priklopil po sklepu občnega zbora specialnemu zadružnemu (rezervnemu) fondu za pokritje slučajnih zgub, kateri fond se je povišal s tem na 32.344 fl. 14 kr. Občni zadružni fond znaša 22.115 fl. 94 kr. in celi zadružni fond torej 54.460 fl. 8 kr. Znesek 1190 fl. 77 kr. se je dodal posebnej »ustanovi za dobrodelne namene«, osnovanej pri rednem občnem zboru l. 1890. S tem je narasla ta ustanova na 15.495 fl. 82 kr. Razven tega se je odločil po sklepu občnega zbora iz čistega dobička še znesek 1000 fl. a. vr. neposredno v dobrodelne namene, posebno v podporo šolskim in dijaškim društvom, dijaškim kuhinjam itd.

Franc Rapočeva ustanova je narasla tekom leta na 30.912 fl. 52 kr. Iz dohodkov ustanove podelila je posojilnica osmerim visokošolcem stipendija v znesku po 150 fl. a. vr.

Posojilnice lastno premoženje, ki je znašalo po računskem sklepu za 1894. leto 143.154 fl. 82 kr., obstoji sedaj: a) iz zadružnih deležev 51.960 fl., b) iz zadružnega (rezervnega) fonda 54.460 fl. 8 kr., c) iz ustanove za dobrodelne namene 15.495 fl. 82 kr., d) iz Franc Rapočeve ustanove 30.912 fl. 52 kr., skupaj 152.828 fl. 42 kr. in se je torej tekom leta povišalo za 9673 fl. 60 kr.

Vzreja žrebet.

Našim konjerejcem nekaj besed! Če prav že vsak dobro vé, kaj ima vse odpraviti pri žrebetih v njihovi

prvi mladosti, naslednji opomini ne morejo biti od škode, ker izkušnja kaže, kako se ta imenitna domača žival v prvih tednih zanemarja, v času, ko bi največje skrbljivosti potrebovala. Čisto drugačne, čile in lepe konjiče bi imeli slovenski kmetje brez velikih stroškov v svojih hlevih, ko bi se potrudili, le prve tri ali štiri mesece nekoliko bolj skrbno gledati na vzrejo žrebet. Če je gospodar, ki ima brejo kobilo, nujne stvari pripravil, če je postavil iz desek poseben oddelek za žrebe, če je pobral kobili železje raz nog, ni se mu več bati, da bi se stvar ponesrečila.

Navadno pri povrženju ni treba nobene človeške pomoči. Le malokedaj se pripeti, da mora gospodar s svojo roko pomagati, a če to stori, mora biti jako spreten, opazen in previden, kajti kobila ni krava; ne sme se nikakor z njo tako ravnati kakor s kravo, ki ni tako občutljiva.

Po povrženju pa je gospodarjevo prvo delo, da žrebetu popkovino, to je popkov trak zavije, odstrani, le odrezati s kako ostrino ga ne kaže. Prej ko se tega dela loti, mora si jako skrbno umiti roke v vodi, kateri je nekoliko žganja primešanega ali pa v karbolovi kiselini. Tudi, če je popkovina že od narave pretrgana, ne sme človek ostalega, žrebeta se držečega dela dotakniti, ne da bi si prej roke dobro umil. Od šesterih žrebet, ki v prvi mladosti poginejo, je najmanj pri četririh uzrok pogina slabo, neprevidno ravnanje s popkovino.

Dalje ne sme varuh, kateremu je žrebe izročeno, odlagati nič manj imenitnega dela, da namreč žrebe na lahko, a dobro otere in posuši, kobili pa prav mehko nastelje. Brž ko se vidi, da se mladiču zljubi mleka, naj se brez odlaganja nese h kobilnemu vimenu in to se mora tako dolgo ponavljati, dokler samo na noge ne stopi. Kobila mora dobivati prav dobro, čisto in zdravo seno; malo, pa dobrega ovsa, in vode, zmešane z moko. Bob, fižol, grah, krompir itd. se doječi kobili nikdar ne sme polagati, ker zgubi precej dosti mleka, ker še to mleko, kolikor ga ji ostane, ni zdravo in žrebetu jako škoduje in vrhu tega se še kobila hitro kakoršne koli notranje bolezninaleze.

Že prvi teden sme se žrebetu v njegovem oddelku, kamor kobila ne doseže, zdobljeni oves ponuditi. Če se ga brani in če nima kobila dosti mleka, mora se žrebe rediti z ovsenim močnikom ali s kravjim mlekom, ki se mu pa toplo daje. Pa oves naj se mu le pridno ponuja; če se ga tudi prve dni ne dotakne, se ga slednjič le navadi.

Pri konju mora gospodar posebno prvo leto prav paziti, ker v tem času zraste, kar se tiče visokosti, največ. Prvo leto namreč zraste skoraj pol metra, v naslednjih dveh letih pa skupaj komaj za 3 dm. Ali ne sledi iz tega, kolike važnosti je vzreja v prvem letu?

Ne samo na klajo, tudi na prosto gibanje mora gospodar računati. Žrebe in kobila morata se pridno spuščati na prosto, če hoče gospodar, da bi prospevala, da bi postal iz žrebeta čil konjič. Kamor gre kobila, naj se pusti tudi mladič, tudi če je kobila pri težkem delu. — Še na nekaj je treba konjerejce tako nekako vznovič opozarjati, kar preradi zanemarjajo. To so kopta pri žrebetu, ki se tako lahko na to ali ono stran skrivijo ali pokvarijo ter tako ves čas ostanejo, če se temu v mladosti v okom ne pride. Predolgi parklji ne smejo se oluščiti, boljše jih je odrezati ali odsekati.

Odstavljajo se žrebeta navadno v četrtem ali petem mesecu svoje starosti. Ako pa kobila težko dela, mora se to že prej, najmanj v tretjem mesecu zgoditi, ker obema nalogama kobila ni kos, da bi redila s svojim mlekom žrebe in ob enem se cel dan pri težkem delu mučila. — Gospodarji, ne zanemarjajte nikar svojih žrebet! Vaš trud bode na vsak način obilno povrnjen,

če le v prvem letu skrbno in vestno gledate na vzrejo žrebet.

Sejmovi. Dne 10. aprila v Koprivnici. Dne 11. aprila v Dobjem in Poličanah (za svinje). Dne 13. apr. v Rogatcu, Mariboru, Vojniku in Št. Lenartu v Slov. goricah. Dne 14. aprila v Zdolah. Dne 15. aprila v Arvežu, pri Sv. Mohorju in v Imenem (za svinje). Dne 16. aprila pri Novi cerkvi, v Spielfeldu in na Bregu pri Ptuju (za svinje). Dne 17. aprila v Kapelah.

Dopisi.

Iz Šoštanja. (Drobiž.) Ko je znani graški profesor Hoffmann tukaj vpeljal podružnico »Südmarke«, rekli so tukajšnji pametni možje, da naj jih pustimo in preziramo; kajti cela stvar bo po prvem gratis-pivu in vinskem navdušenju kmalu zaspala, kakor je tukajšnji »šulverein« v miru izdihnil. Upamo, da bo tako. Večina udov je samih pristnih »lačenbergerjev«, ki so se le za to dali vpisati, da bi dobili od »Südmarke« kako podporo. Večina teh pa se je varala. Kaka dva ali trije so dobili nekaj, da bi drugi tem daljše zobe dobili, tako tukajšnji lasorezec in bradostrgar slovenskih kmetov. Zakaj ta? Imenitna oseba! Reporter nekega graškega nemško-nacionalnega lista in ob enem »Zuträger« tukajšnjih »germanov«. No, dober tek onemu graškemu listu k takšni duševni sili! Sicer se bo pa še v kratkem času našel kak slovenski brivec, ki se bi tukaj naselil. Skrivnih, zahrbtnih nasprotnikov ne moremo trpeti. Stopite na dan, očitno! — Tako raste tukaj tudi vedno bolj občna nevolja zoper našega zdravnika. Ta gospod, podpiran denarstveno od slov. okrajnega zastopa, si ne upa sicer očitno zoper nas na dan, za to je pa vendar on general tukajšnjih duševno revnih nemškutarjev. Kakor namerava slišimo, se naseliti tukaj stalni okrajni zdravnik, ki ne bo slasten podpornik »Südmarke«. Dobro, pa kmalu! — Kakšno urico od tukaj je kopališče »v plenicah«, Topolsica, v rokah tukajšnje germanske »Vorschusskasse«. Ravnateljstvo skrbi čudno dobro za stezo h kopališču! Takšne ceste, kakor je ta, in tako snažne kopeli ne vem, če je kje v Evropi. Gospodje! Priporočite se »Südmarki«, morda vam dá kaj; mi vam iz srca želimo! — Glede jubilejskega zaklada se mi popolno strinjamo z dopisnikom in Brežic zadnjega »Slov. Gosp.« iz úzroka, ki ga je navel, in ki jih še mi posebej imamo.

Iz Ribnice. (Dvojni glasovi.) Hvala Bogu, doživeli smo vesele velikonočne praznike in radostni glas »aleluja« nam je milo donel na ušesa. Pri nas je bilo posebno prijetno v nedeljo jutro pri procesiji, katero so vodili trije častiti gospodje duhovniki, namreč poleg domačih dveh še č. o. dr. Rajmund Miklaveč, sedaj vojaški duhovnik iz Gradca. Procesije se je udeležilo blizu 3000 ljudij; iz topičev je gromel strel, ubrano zvonjenje pri dveh cerkvah in godba je dajala vesele glasove, ki so doneli in odmevali po naših s smečjem obrastelih bregovih. Nato je bila levitirana sv. maša, katero so služili dr. Rajmund in pri kateri sta stregla domača gospoda. Res, imeli smo prekrasne velikonočne praznike! Pa še nekaj, gospod urednik, ker že od glasov govorim, omenjam še to, da ni vse eno, ako kdo izreče »glas« ali »Glas«; poslednje seveda je nemško ime. Nekoliko naših Ribničanov pa se zelo zanaša na »Glas«; kajti iz tega se lahko pije šampanjec Bismarku na čast. Toda nevarno je tako razveseljevanje; zlasti ako bi utegnil priti kak dečko ter bi ta »glas« prekucnil, pa bi tem našim »purgarjem« takoj ves up splaval pod mizo. Torej pozor!

Iz Solčave. (Predavanje o živinoreji.) Na cvetno nedeljo nas je razveselil delavni g. M. Jelovšek, živinozdravnik iz Braslovč, poslan vsled prošnje od deželne kmetijske družbe. Govoril je o umni živinoreji, ter posebno naglašal važnost sirarstva za naše planinske kraje. Jasna in čvrsta beseda gosp. živinozdravnika je našega kmeta navdušila, urediti si posebno hleve po potrebi. Res je, da se takoj vsi načrti ne bodo dali izvršiti, a tekom časa upamo, da se marsikaj po nasvetu izvrši; posebno, ako nas bode še dežela podpirala. Prepričali smo se, da g. Jelovšek ne govori samo po predpisu mrtvih knjig, ampak opira se tudi na svoje dolgoletne izkušnje, ki so le v prid našemu živinorejcu. Bog daj, da bi se kmalu uresničila občna želja, da začne tudi v Solčavi veliko korist obetajoča sirarska zadruga svoje delovanje!

Iz Makol. (Naša posojilnica) razpošilja ravnokar svoje poročilo in računski sklep za dvanajsto upravno leto 1895. Zadržnikov šteje 1343. Danih posojil ima za fl. 203.648.13. Stanje hranilnih vlog kaže lepi znesek po fl. 258.078.92. Zadržna zaloga (rezerva) je dosegla visost fl. 13.409.98; in sicer je splošne: fl. 2283.41, posebne pa fl. 11.126.57. Naloženega denarja ima vsega vkup fl. 62.527.60 in gotovine je bilo v blagajni ob koncu leta 1895. znesek po fl. 8766.54. Čistega dobitka je preostalo po odšteti izdatkih za dobre namene (250 fl.) in za nagrade (565 fl.) še fl. 517.93, ki se je ves priložil zadržnemu zakladu. — Tudi naša mlajša sestra: »Posojilnica v Slov. Bistrici« se veselo razvija, ter izkazuje že v drugem letu poslovanja danih posojil za 65.485 fl., stanje hranilnih vlog 73.760 fl. 59 kr. in zadržnikov 373. Nje delokrog se razsteza bolj na južnopohorske občine, katerim so Makole preveč odročne. Zato je bila prav vrla misel slov.-bistriških rodoljubov, da so ustanovili v nemčurskem gnezdu svoj lasten denarni zavod, in tako začeli osvobojevati kmetiške posestnike iz sovražnih spon. Izkušnja spričuje, da tudi v enem okraju se lahko razvijata dve posojilnici. Seveda »Makolska« šteje izdatno množino svojih zadržnikov še tudi po drugih okrajih, ne samo v domačem, slov.-bistriškem. Tako sta n. pr. okr. Rogatec in Ptuj prav obilno zastopana, okr. Šmarje s precejšnjim številom, in deloma še tudi konjiški okraj. Za »majhne« (kmetiške) posojilnice, katerim manjka denarja, zaupanja in varnosti itd. se pri nas dosedaj še nismo mogli nič kaj, da bi se posebno navdušili. Ljudje porogljivo pravijo: »kaso« imajo, pa prazna je vedno!

Iz Murave na Gornjem Štajarskem. (Požar.) Naše mestece je bilo na velikonočni ponedeljek zvečer ob 7. uri v veliki nevarnosti, da do tal pogori; in to bi se tem lažje zgodilo, ker je še skoraj vsaka druga hiša po stari šegi s »šintli« pokrita. Velika sreča, da ta večer ni bilo vetra, kakor poprej 14 dnij neprenehoma, vendar pa je ogenj upepelil prvi 2 hiši v začetku mesta do tal, tretjo pa je nekaj poškodoval. Od teh treh hiš sta bili dve gostolnici, ker je namreč tukaj vsaka druga hiša gostilnica, in v eni teh ponesrečenih gostilnic je bil na velikonočno nedeljo — ples. Za kazen je imel ta gostilničar drugi večer veliko strahu pred ognjem in precej škode, ker so mu v nevarnosti in prenaglosti krožnike in steklenice skozi okna na ulice zmetali in potrli.

Iz Maribora. (Slavnemu odboru celjskega pevskega društva!) Odkar obstoji Vaše društvo, spominjali smo se vseh uspehov z najlaskavejo pohvalo in zanimali smo se vedno za-nj z ljubeznijo, kakoršne ni imel za Vaše društvo nijeden drug list. Edina dopisa, katera sta manje pohvalno se izrazila o zanimanju za Vaše društvo, sta v števil. od dne 21. nov. 1895 in od 16. jan. 1896, katera pa nam je doposlal neki od-

bornik. Kako more torej pošten človek trditi, da bi »Sl. G.« imel »puščice« za odbor Vašega društva!? Ako stoji na strani odbora vse celjsko slovenstvo kot »zaščitnik« — stoje na tej strani tem bolj naši gg. dopisniki, (katerih naštejete svojevoljno vi samo dva). Da so vsi celjski Slovenci Vaši zaščitniki, o tem pa nas podučujeta gori omenjena dopisa, doposlana nam po odborniku, ravno nasprotno. Kako naj se torej imenuje Vaša pisava v »Slovenskem Narodu« od dne 30. sušca 1896? — Sedaj utegnemo že res razumeti, ako se občinstvo ne more ogreti za Vaše društvo! Vašo dotično notico smo si pa zabeležili za spomin.

Uredništvo »Slov. Gosp.«

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj, Nj. veličanstvo svetlega cesarja pride obiskat nemški cesar Viljem dne 14. aprila. — Vlada hoče povišati davek na borzo, pa prav neobčutiljivo, potem na pivo in žganje, da more uradnikom plačo zvišati. Za kmete in delavce žalostna novica! — Vojna uprava namerava prihodnje leto ustanoviti več novih domobranskih polkov. — Nad 200 mestnih gasilcev je za nekaj dnij službo pustilo ali štrajkalo. Toda oni dan se skoro vsi zopet stopili v službo.

Češko. Severno-zahodna železnica se še letos podržavi. Država naj »šenka« delničarjem okoli 20 milijonov! — Odbor mladočeške stranke je objavil, zakaj da je sklenil, naj mladočeški državni poslanci glasujejo za Badenijevo volilno preosnovo, in le-te pozivlja, naj se pokorijo temu sklepu.

Štajarsko. Deželnozbornske volitve bodo letos na jesen. — Štajarska hranilnica je podarila celjskemu »studentenheimu« 1000 gld. in s tem grdo žalila nas Slovence. — V Mariboru bode dne 4. maja shod štajarskih gostilničarjev.

Koroško. Celovski župan, dr. Posch, se ni samo odpovedal županstvu, ampak tudi mestnemu odborništvu in deželnemu poslanstvu. Tako peša nemško-liberalna stranka v tej še nedavno najbolj liberalni deželi.

Kranjsko. Katol. politično društvo v Ljubljani ima prihodnjo nedeljo občni zbor. — Še letos začnejo zidati novo gimnazijo v Kranju. Stala bode mesto okoli 125.000 gld. — Promet na dolenjskih železnicah je bil v preteklem mesecu zelo živahen in ugoden. — Bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu nameravajo razširiti.

Primorsko. Goriški Lahoni so sila prevzetni proti Slovincem. Pred kratkim so nekemu Slovincu zlomili roko, nekega dečka pa so s srpom napadli. — Goriška »Soča« praznuje te dni svojo 25letnico. Slavnostni list izide ta petek. — V noči od nedelje na ponedeljek so na Goriškem čutili precej močen potres s podzemeljskim bobnenjem.

Hrvaško. Tajnik jugoslovanske akademije v Zagrebu, Ivan Tkalčić, se je odpovedal svoji časti, ker je večina udov glasovala za to, da se stari dragoceni rokopisi pošljejo v Budapešto na razstavo. — Žumberški občini Sočice in Kalje sta prosili bana, naj še zanaprej ostaneta pri Hrvaški.

Ogersko. Te dni se vrši v Budapešti skupno ministersko posvetovanje, katerega se udeležujeta naša ministra Badeni in Bilinski. Obravnava se skupni proračun za leto 1897., ki se zopet zviša za 4 milijone za vojaške potrebe. — Meseca maja priredi krščanska ljudska stranka na večih krajih velike shode. Pripraviti

se hoče na državnozbornske volitve, ki že bodo bojda letos v jeseni.

Vnanje države.

Rim. V ponedeljek so sv. oče Leon XIII. slovesno vsprejeli pruskega princa Henrika in njegovo soprogo, ki sta s papežem pol ure govorila.

Italijansko. Vlada v kratkem razpiše nove volitve za državni zbor. — Na Siciliji je ponehalo izjemno stanje; kajti za ta otok je imenovan civilni kraljev komisar, ki je ob enem minister in ima svoj sedež v Palermu.

Francosko. Ministersko Bourgeoisovo in senat ali gosposka zbornica še sta si vedno navskriž. Ako pa to ministerstvo vodi občinske volitve, potem bode pozneje mnogo radikalcev izvoljenih v senat, in vlada dobi v tem več privržencev.

Nemško. Dne 21. marcija je državni zbor v Berlinu slovesno praznoval 25letnico svojega obstanka. Od poslancev, ki so ves ta čas v državnem zboru, jih je samo 11. — Neki stotnik je katoliške poljske vojake zmerjal za »poljske pse«. Nemška kultura!

Švedsko. Vlada je predložila državnemu zboru novo volilno postavo. S to postavo pa mnogi niso zadovoljni, vsled tega skličejo shod na dan 15. maja.

Rusko. Naši gališki Rusini se ne bodo več selili v Ameriko, ampak v rusko Sibirijo. Ko bode namreč sibiriska železnica dodelana, bode Sibirija jako ugodna za naseljevanje.

Turško. Carigrajski patrijarh hoče bolgarsko pravoslavno cerkev zediniti z grško. Toda Bolgari mu gotovo ne pojdejo na limanice. — Sultan bojda v kratkem izda ukaz, da morajo vsi krščanski misijonarji zapustiti Turčijo. Tega pa evropske vlade gotovo ne bodo pustile.

Špansko. Vojni minister hoče do meseca septembra poslati na Kubo zoper ustaše še 40tisoč vojakov. Tudi zahteva na novo 23 milijonov za napravo vojnih ladij.

Afrika. Sudanski derviši imajo tri velike vojske in se kar nič ne bojijo egiptovske armade, ki se pomiče proti Dongoli. — Ker Italijani nočejo skleniti miru z abesinskim Menelikom, zato se le-ta pri Makali pripravlja za nadaljnjo vojsko. — V južni Afriki se puntajo Bečuanani zoper Angleže. Govori se, da še se ondi vzdignejo drugi rodovi zoper te sebičneže.

Za poduk in kratek čas.

Glasbena Matica na Dunaju.

(Izvirno poročilo z Dunaja.)

Kakor je »Slov. Gospodar« že poročal, je »Glasbena Matica« ljubljanska Dunajčanom v zahvalo za zdavno pomoč po lanskem potresu in sicer v prid ubogim prestolnega mesta priredila dva slovenska koncerta. V ta namen se je najela dvorana tukajšnjega muzikalnega društva, katera ima prostora za šest tisoč oseb in je obekrati bila napolnjena skoraj do zadnega kota. Oba koncerta sta na odlično občinstvo napravila velikansk utis; ne le »Glasbena Matica« in njen izvrstni dirigent gosp. M. Hubad, ampak vsi Slovenci smo lahko ponosni na krasen uspeh naše pesmi.

Prvi koncert je bil v ponedeljek, dne 23. sušca. Že dolgo pred določeno uro se je občinstvo sešlo ter radovedno čakalo. Ko so se pevke prikazale v dvorani — bilo jih je 100 — pozdravila smo jih navdušeno, ravno tako gospoda Hubada in pevce; teh sem naštel 80.

Prišel se je koncert z nemškim prologom; zložil ga je Dunajčanom v zahvalo naš duhoviti pesnik gosp. Jos. Stritar, deklamoval pa dvorni gledališki igralec gosp. Viktor Kučera. Ta predgovor se je končal z cesarsko pesmijo in tej so sledile latinske in slovenske; prvo latinsko: »Musica noster amor« iz 16. veka je za mešani zbor priredil naš vrli rojak g. dr. J. Mantuani. Po tej so nam izvrstni pevci, razun dveh slovenskih, zapeli 6 naših narodnih pesmij in pa iz češčine predstavljeno »Pomladno romanco«. Končala se je veselica z velikanskim Brucknerjevim Te Deum (Tebe Bog, mi hvalimo).

Da so se vse pesmi pele krasno, dovršeno, mi skoraj ni treba dopovedovati; poslušali in odobrvali smo je pa tudi z iskreno radostjo. Komu bi se naj srce od veselja ne topilo, ako čez leta in leta zopet enkrat sliši mile slovenske pesmi, posebno ako se pojó tako nežno, rahločutno, kakor so to mojstersko umele dične Ljubljancanke! Gotovo kakor meni, so še marsikateremu drugemu poslušalcu po več dnij potem v ušesih doneli milobni napevi. Posebno Nedvedova »Nazaj v planinski raj« je bila navlašč, kakor bi nas hotela spominjati na mili kraj rojstveni. Da, srečno uro smo preživeli ta večer mi, od drage majke oddaljeni sinovi, a navzoči Dunajčani so se lahko prepričali, da umemo gojiti umetno in narodno petje tudi mi Slovenci. Saj so nam to priznali vsi nepristranski kritiki tukajšnjih muzikalnih listov.

Drugi koncert, dne 25. sušča je vodil slavnoznaní češki skladatelj gosp. Dvořak sam ter nas iznenadil s svojo krasno balado »Mrtvaški ženin«, katero je tudi iz češčine poslovenil že imenovani gosp. Jos. Stritar. Godbo so, kakor pri prvem koncertu, izvrstno oskrbeli godci dvorne opere, a tudi naši pevci in pevke niso zaostajali. Krasno petje se je zopet odobrvalo gromovito; na koncu smo pa ploskali in klicali tako dolgo, dokler nam vrli rojaki in rojakinje niso dodali še dveh narodnih pesmij, s katerimi so nas očarali že prvi večer. Ta večer se je posebno odlikovala gospodična Vrhunčeva.

Pri koncertu dne 23. sušča sta Ljubljancane počastila tudi nadvojvoda Evgen in Ludovik Viktor s svojo navzočnostjo. Tudi Njih veličanstvo svetli cesar so deputacijo, katera se jim je v imenu Ljubljancanov prišla poklonit in jih vabit, milostljivo sprejeli in jej obljubili priti h koncertu, ako jim bo čas dopustil; ker jim to ni bilo mogoče, so podarili Matici 400 gld. za njene družbene namene. Sploh so Dunajčanom naši pevci dobro došli in bili kot gosti prijazno sprejeti. Tudi javni listi so jim bili prijazni ali vsaj pravični. Edino izjemo so storili le nemško-nacijonanci v svojih časopisih »Ost-deutsche Rundschau« (Schönererjanci) in »Deutsche Zeitung« (Steinwendroveci). Ti so bili kar besni ter bljuvali žolč in strup ne le čez pevce in g. Hubada, nego čez Slovence sploh. S tem so najbrž hoteli pokazati svojo omiko in olikanost. Surovemu zamorcju je gostoljubnost sveta in še brezumno živinče ve razločevati med onim, kateri mu hoče dobro, in onim, kateri mu stori zlo. Tem prusjakom pa je bil namen pevcev, pokazati se hvaležne in kaj prislužiti dunajskim revežem, povod k psovanju in razžaljenju. A pustimo je! Namen se je dosegel; svetu se je pokazalo, da tudi v oziru na petje: Slovan gre na dan! Vam pa pevke in pevci: »Živeli!«

—s.

Smešnica. Krčmar reče nekemu navadnemu pivcu: »To je vendar grda krivica, da ste me oni dan opeharili s ponarejenim goldinarjem«. — »Prosim, dajte mi ga nazaj!« — »Kako zdaj, ko sem pa ga jaz že nekemu vrnil?«

Razne stvari.

Domače. (Mil. knezoškof) so na Veliko noč imeli v stolni cerkvi slovesno sv. mašo, po kateri so vernikom podelili papežev blagoslov s popolnimi odpustki.

(Nagla smrt.) Občespoštovanega posestnika in gostilničarja gosp. Ivana Vaupotiča v Ljutomeru je zadela velika nesreča. V sredo, dne 1. aprila je prišel njegov sin Ivan, petošolec mariborske gimnazije, zdrav na počitnice, popoldne ob 5. uri je bil pa že mrtev. Šestnajstletni ljubljenec obitelji je vsled otrpnjenja srca nagloma umrl. — Mnogobrojna udeležba pri pogrebu v petek je bridko zadeti obitelji pokazala istinito sočustvo širnih krogov tamošnjega prebivalstva.

(Osebna vest.) Pravni praktikant pri graškem deželnem sodišču gosp. Ivan Poščič je imenovan tolmačem za slovenski in hrvaški jezik pri graškem sodišču.

(Imenovanja.) Finančno ravnateljstvo za Štajarsko je imenovalo davčnega kontrolorja Jos. Nezmaha davkarjem, davčna pristava A. Rotterja in R. Kraševica za kontrolorja, računskega podčastnika pri lovskem bataljonu št. 7. A. Findišarja, stražmeštra Fr. Albeggerja in davčnega praktikanta M. Riedla za davčne pristave.

(Nesreča.) 46letni slikar Jurij Rudolf, doma s Tepanja pri Konjicah, je v nedeljo padel v Gradcu črez neke stopnice in si zlomil desno roko.

(Vojska med vojaki in hlapci.) Na veliko-nočno nedeljo proti večeru se je v Mariboru blizu parka teplo nekaj vojakov in hlapcev. Hlapci so metali na vojake kamenje, vojaki pa so se branili s sabljami. Vojak Janez Uszoraš pade, od kamna na glavi zadet, in hlapec Janez Horvat mu vzame sabljo in ga dvakrat nevarno rani na glavi. Uszoraša so zanesli potem v bolnišnico, Janeza Horvata in par njegovih tovarišev pa so zaprli.

(Letošnje Šmarnice), imenovane »Marija, podoba pravice«, so ravnokar izšle. Spisal jih je Jožef Kerčon. Dobivajo se v Katoliški bukvarni v Ljubljani: v pol usnju 90 kr.; v usnju 1 fl.; v usnju z zlato obrezo 1 fl. 20 kr. S pošto 10 kr. več.

(Celjska c. kr. sodišča) še vedno slovenskim strankam razpošiljajo nemško tiskana vabila. Čudno, da ravno juristi pri c. kr. sodiščih tako radi pozabijo na § 19 osnovnih postav.

(Zboljšanje Ptuijskega polja.) Poljedelsko ministerstvo je sporazumno z dež. odborom štajarskim razpisalo izdelavo načrta za zboljšanje Ptuijskega polja. Ponudbe do dne 15. maja poljedelskemu ministerstvu. Pogoji so na pogled tudi pri dež. odboru.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali slavna posojilnica v Konjicah 25 fl., slavna posojilnica na Framu 10 fl., č. g. gimnazijski profesor Jakob Kavčič 5 fl., vlč. g. Matija Stoklas, dekan v Braslovčah, 2 fl.; volilo pokojne Jozefe Kurnik 25 fl. Bog plati!

(Razstava cerkvene obleke.) Dne 12. aprila t. l. se bo po pozni službi božji slovesno odprla razstava cerkvene obleke v kn. šk. bogoslovnici v Mariboru, katero priredi družba vednega češčenja, ter si jo zamore vsakdo prosto ogledati naslednje tri dni, vsaki dan od 8. do 12. ure predpoldnem in od 1. do 5. ure popoldne. Družbino predstojništvo.

(Pri družbi sv. Mohorja) je bojda 10 tisoč pravih Nemcev. To je najprej izračunal koroški list »Neue Freie Stimmen«, in zdaj mu vsi nemško-nacijonalni listi verjamejo. Ali pa to tudi verjamejo pametni Nemci? Gotovo ne!

(Nemškemu »šulvereinu«) letos manjka okoli 30tisoč gld. Ta primanjkljaj nam jasno dokazuje, da

med Nemci navdušenost za to nepotrebno, Slovanom škodljivo društvo močno pojema.

Iz drugih krajev. (Papež, najstarejši katoliški škof.) V Severni Ameriki je te dni umrl škof Rihard Henrik, starosta vseh katoliških škofov. Sedaj so pa papež Leon XIII. najstarejši škof, ker so bili že leta 1843. imenovani nadškofom damijatskim.

(Koncert »Glasbene Matice«,) v katerem nastopijo pevke v narodni noši in se ima ponoviti vsopred I. dunajskega koncerta, bode v Ljubljani v torek, dne 14. aprila.

(Potres). V noči od dne 28. na 29. marcija je bil precejšen potres po krajih vstočne Istre, posebno na Voloskem, v Opatiji in Kastvi. Pred potresom je bilo čuti zamolklo podzemsko gromenje.

(Blisk, grom in toča koncem marcija). V mestu Szatmar na Ogorskem je bilo dne 29. marcija zjutraj mrzlo. Pozneje se je nebo prevleklo z gostimi oblaki, in med bliskanjem in gromenjem se je usula proti večeru gosta toča, ki je napravila mnogo škode.

(Kranjski deželni predsednik), baron Hein, je v nedeljo stal pri konjih, ko je kočijaž upregal voz. Eden konj je porabil priliko in ogriznil barona Heina precej močno v nos.

(Mater ustrelil.) Na velikonočno nedeljo je bila rodbina uradnega sluge Novaka na Dunaju zbrana pri obedu in imela v svoji sredi 20letnega domačega sina. Po obedu je ta v šali vzel revolver očetov in rekel materi svoji: Mati, zdaj vas bom ustrelil. V tem hipu se je sprožil revolver in krogla je postarno ženo zadela v oko. Sin, ki ni vedel, da je bil revolver nabit, je strahu omedlel. Mati je drugi dan umrla.

(Zgorela starka.) Na Dunaju bivajoča 75letna udova grofinja Rozalija Alberti de Poga, ni z nikomur

občevala. V soboto ponoči se je čulo iz nje stanovanja kričanje in klicanje na pomoč. Ljudje so hiteli v stanovanje grofinje in našli sobo v ognju. Starka je obleka gorela. Ogenj se je hitro pogasil, starka pa je bila tako opečena, da je v nedeljo zjutraj umrla.

(Nadvojvoda Josip — častni doktor.) Buda-peštanski vseučiliški senat hoče o tisočletnici imenovati več častnih doktorjev. Med drugimi bode imenovan nadvojvoda Josip doktorjem modroslovja, ker je spisal slovnico ciganskega jezika in pospešuje ogersko slovstvo.

(Prebivalstvo v Avstriji.) Nemcev je v Avstriji v odstotkih 36,1, Čehov 23,3, Poljakov 15,8, Rusinov 13,2, Slovencev 5, Srbov in Hrvatov 2,3, Italijanov 2,9, Rumunov 0,9. Nemci imajo drž. poslancev 174, (po številu bi jih morali imeti 127), Čehi 68 (82), Poljaki 58 (55), Rusini 8 (46), Slovenci 15 (17), Hrvati in Srbi 8 (10), Italijani 14 (11), Rumuni 4 (3).

(Prebivalstvo na zemlji.) Neki francoski list objavlja, da živi sedaj na zemlji okolu 1480 milijonov ljudi, in sicer v Aziji 825,954.000, v Evropi 356,379.000, v Afriki 163,953.000, v Ameriki 121,713.000. na otokih in polutnih pokrajinah 7,500.400, v Avstraliji 3,230.000.

(Provincijal oo. minoritov), vlč. o. Alojz Polak, je na velikonočno soboto popoldne nevarno zbolel ravno pred ustajenjem. Zadel ga je namreč po levi strani kap.

(Trgovska vest). Notranje ministerstvo je dovolilo uvoz zaklanih prašicev iz Srbije železniškem prometu. Enak odlok je iz ljedelsko ministerstvo.

Loterijne števil

Gradec 4. aprila 1896:	5, 2
Dunaj » »	78, 90

Peter Punda,

kovaški mojster v Spodnjih Ivanjcih
v gornjeradgorskem okraju,

izdeluje izvrstne **pljuge** in pošilja na vse strani. Posestnik, kateri si prav dober pljug želi, naj se pri gori omenjenem ustmeno ali pismeno oglasi; tukaj v kratkem ga dobi.
2-3

J. Terstenjak.

Izvrstne c. kr. jedino priv.

škropilnice proti peronospori inženirja Živica,

katero so se splošno razširile zaradi svoje jednostavnosti, trajnosti, lahke porabnosti pri vsakem obdelovanju trtja itd. prodajamo z garancijo po dosedanjih nizkih cenah

Živic in drugi v Trstu.

➡ Razpošiljamo škropilnice tudi s posodami nove vrste.

Obrazce s cenikom določiljamo radovoljno ranco. 2-10

➡ Izdelujemo tudi razprašilnike za žveplo, neprenehljive vinske stiskalnice itd.

Tekalec v Vojniku pri Celju

se priporoča in naznanja, da izdeluje iz meni doposlane domače preje **mizne prte** (Tischzeug) in platno za prtiče v celi širokosti, kakor tudi ozko platno, serviete in obrisače. Kdor bi svoje preje ne imel, naroči si lahko omenjeno blago tudi pri meni. Za naročila in delo se priporoča

Štefan Čečko,

2-6

tekalski mojster.

Da zavrremo iz hudobnega namena razširjene govorce, dajemo na znanje, da se pri nas vedno prodajajo **mrtvaške truge**

z vsem potrebnim tudi takim strankam, ki pogreb svojih pokojnih same oskrbijo, po najnižjih cenah in mnogo lepše izdelane kakor drugod. Truge za otroke od 50 kr. naprej. 2-3

II. štaj. zavod pogrebnikov,
Tegetthoffove ulice 18 in Blumengasse 10.

Lepo posestvo!

Blizu farne cerkve Sv. Marjete na Pesnici nahajajoče se posestvo, obstoječe iz njiv, travnikov, gozda, gorice, se zaradi starosti gospodnje prostovoljno proda.

Poslopja tik okrajne ceste, so zidana, z opeko krita, vse v dobrem stanu; nahaja se tam tudi dobroobiskovana krčma z žganjarijo. Natančneje se izve pri **Franco Vakaj**, posestniku v Mučnem, pošta Sv. Marjeta na Pesnici. 3-3

Lepa puša na prodaj.

V Pesniški dolini sadovnjakom, travnikom in vrtovom je na prodaj. Tam se živine redi, mleko se v mesto prodaja. Cena 8000 gld., dolg hranilnični 3000 gld. se prevzame. Več pové **dr. Radaj, c. kr. notar v Mariboru.** 2-3

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestanike in okrevalce, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 1

V žganjariji

Henrika Witzler-ja,

lesotržca v Gornji Hoči, se vsakovrstno žganje po jako nizki cenil dobi. 6-13

Službo za gospodinjjo išče oseba srednje starosti pri malemu gospodarstvu, v kako župnišče ali h kakemu postaranemu gospodu ali kmetu. Oseba je popolnem zanesljiva. —

Neka oseba želi kupiti malo posestvo blizu kake farne cerkve ali je v najem vzeti. Obojno na isto adresu; pismo se naj pošlje: **Marija Forster, Kepplerstrasse 56. Graz.**

Služba organista in cerkvnika

pri **Sv. Lenartu nad Laškimi** se do dne 20. aprila razpiše. Prošnje naj se pošljejo pravčasno župnemu uradu **Sv. Lenart.** 2-2

Bilanca ptujske posojilnice.

Aktiva.		gld.	kr.	Pasiya.		gld.	kr.
1. Hiša vl. št. 346 Ptuj	gld. 49.005.—			1. Glavni deleži	gld. 2.000.—		
2. Inventar te hiše	" 3.200.—	52.205	—	2. Oprav. deleži	od 4174 zadržnikov " 50.547.—	52.547	—
3. Hiša št. 52 Ptuj		7.250	—	3. Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi vred od 1731 vložnikov		724.709	54
4. Inventar v pisarnici		211	06	4. Za leto 1896. predplačane obresti		7.688	60
5. Posojila 4161 zadržnikom		728.091	51	5. Splošni rezervni fond.	gld. 13.093·85		
6. Zaostale obresti od posojil		6.938	83	6. Spec. rezerv. fond za slučajne zgube	" 49.680·72	62.774	57
7. Naloženi denar v hranilnicah	gld. 50.792·05			in ker se je dal ostanek čistega dobička v znesku	gld. 62.774·57		
8. Nevzdignene obresti od tega	" 459·11	51.251	16	vsled sklepa današnjega občenega zbora k pos. rez. fondu, znašata oba rezervna fonda vkup	" 68.500.—		
9. V poštini hranilnici		590	65	7. Penzijski fond za uradnike		2.184	05
10. Menice in tiskovine		131	77	8. Čisti dobiček leta 1895		7.843	12
11. Na preplačanem davku		98	99				
12. Prehodni zneski		3.000	—				
13. Gotovina v blagajnici dne 31. decembra 1895		7.977	91				
		857.746	88			857.746	88

V Ptuj, dne 31. decembra 1895.

Ravnateljstvo.

Čislane hišne gospodinje!

Kupujte samo

pravo Ölzevo kavo.

1-6

Zakaj? Zato, ker po nji dobi kava prijetno dišavo in lepo zlatorjavo barvo; zato, ker je po preiskavi cesarskega svetnika gosp. dra. Englinga iz najboljih surovin skrbljivo narejena. — Zato, ker je izdatna. — Zato, ker je ta kava prijetna in užitna hrana.

Da se pri kupovanju ne motite, pogledajte vselej točno na ime **bratje Ölz.**

Na prodaj je v vseh boljših štacunih.

Občni zbor

Posojilnice na Slatini

bo v četrtek, dne 30. aprila 1896 ob 8. uri dopoldne pri Sv. Križu hiš.-št. 1. s tem-le dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Nasveti.

Ako bi le-ta sklicani zbor sklepčen ne bil, se sklicje istega dne ob 9. uri, z istim dnevnim redom v isti prostor drugi občni zbor, ki bo brezpogojno sklepal.

Od bor.

Službi.

Priprosto, zanesljivo štacunsko dekle, ki je mogoče že bila v kaki štacuni, ki govori nemški in slovenski, se takoj vsprejme v trgovino z zrnjem. Ponudbe Viljemu Blanke na Ptuj.

Mlad, pošten fant, ki razume nemški in slovenski, se takoj vsprejme v trgovino z zrnjem in vinom. Ponudbe Viljemu Blanke na Ptuj.

Zidanje šolskega poslopja.

Krajni šolski svet pri Sv. Lovrencu više Maribora da zidati novo šolsko poslopje, in na to svrhu razpišejo se s tem ponudbe za gradivo in opravila.

1. Proračun za zidarsko gradivo fl. 10.425·80
2. Proračun za tesarsko gradivo " 1.149·50
3. Za opravila zidarjev in podavačev " 6.143·08
4. Za opravila kamenarjev " 1.274·95
5. " " tesarjev " 1.009·24
6. " " mizarjev " 2.012·02
7. " " ključarjev " 1.660·50
8. " " pomazačev " 437·74
9. " " steklarjev " 311·92
10. " " kleparjev " 640·12
11. " " lončarjev " 288·—
12. " " slikarjev " 259·22
13. Za razne oskrbitve " 3.096·27

Oni gospodje, ki se za eno ali drugo imenovanih gradiv ali opravil zanimajo, naj svoje ponudbe zapečatene in frankirane pošljejo do 1. maja 1896 podpisanemu krajnemu šolskemu svetu.

Proračun, stavbeni načrti in stavbeni pogoji so na ogled pri krajnem šolskem svetu Sv. Lovrenc nad Mariborom.

Krajni šol. svet Sv. Lovrenc nad Mariborom
28. dne meseca sušca l. 1896.

Načelnik:

Karol Baumgartner.

1-3

Najobilnejša zaloga vseh običajnih vrst klobukov za moške in dečke.

Posebnosti za lovce in turiste lodni klobuki

gospodov Josip Pichler-jevih sinov, c. in kr. dvornih zalagateljev v Gradcu.

Janez Bregar
izdelovatelj klobukov in klobučevine
Gosposke ulice 7 MARIBOR Gosposke ulice 7

Največja izbira vsega klobučinastega blaga

kakor: čišmov, škornjev, svalkov, podplatov, pivnih skodelic, cedil, klobučine za tehniške svrhe itd.

Poprave se na najpopolnejši način izvršijo.

Naročbe od zunaj se najhitreje izvedejo. 8-10